BOFIT-blogi

Tullit tuskin tuovat teollisia investointeja Yhdysvaltoihin

Kansainvälinen talous | 22.01.2026 | Sanna Kurronen

KIRJOITTAJA

Sanna Kurronen
Vanhempi ekonomisti

Yhdysvaltain hallinnon yhtenä tavoitteena on tullipolitiikalla houkutella maahan lisää teollisia investointeja. Tullien väistäminen tullit asettaneeseen maahan suunnatuilla investoinneilla on tunnettu ilmiö, mutta sellaista ei ainakaan vielä ole Yhdysvaltain taloudessa merkkejä.

Yhdysvaltain hallinnon yhtenä tavoitteena on tullipolitiikalla houkutella maahan lisää teollisia investointeja. Tullien väistäminen tullit asettaneeseen maahan suunnatuilla investoinneilla on tunnettu ilmiö, mutta sellaista ei ainakaan vielä ole Yhdysvaltain taloudessa merkkejä.

Yrityksille yksi mahdollisuus välttää tulleja on investoida tuotantoon tullit asettaneen maan sisällä. Tämä ei kuitenkaan ole niin ilmeinen pelastus tulleilta kuin ensisilmäyksellä näyttää. Monipolvisten tuotantoketjujen maailmassa osa välituotteista tulee tyypillisesti muista maista, jolloin tullit asettaneessa maassa tuotantoa harjoittava yritys maksaa edelleen tulleja hankkimistaan välituotteista. Esimerkiksi Moder ja Spital (2025) esittävät tuoreessa tutkimuksessaan perustuen vuosien 2016–2023 aikana tehtyihin tullikorotuksiin maailmalla, että vaikka tullit lisäävät ulkomaisten yritysten suoria sijoituksia esimerkiksi myyntiin ja markkinointiin, suorat ulkomaiset sijoitukset valmistavaan teollisuuteen vähenevät laaja-alaisten tullien seurauksena.

Suorat ulkomaiset sijoitukset Yhdysvaltoihin ennallaan

Toistaiseksi saatavilla olevat tiedot eivät viittaa kasvaneeseen ulkomaalaisten investointi-intoon Yhdysvalloissa. Vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä ulkomaisissa suorissa sijoituksissa nähtiin selvä notkahdus, jota ei seuraavien neljännesten aikana ole kiritty umpeen (Kuvio 1). Suoria ulkomaisia sijoituksia Yhdysvaltoihin tehtiin siis vuoden 2025 kolmen ensimmäisen

neljänneksen aikana noin kuusi miljardia dollaria vähemmän kuin vuoden 2024 vastaavalla jaksolla. Investoinnit Aasiasta Yhdysvaltoihin ovat pienessä kasvussa, mutta investoinnit Euroopan unionista ovat laskeneet selvästi.

Kuvio 1.

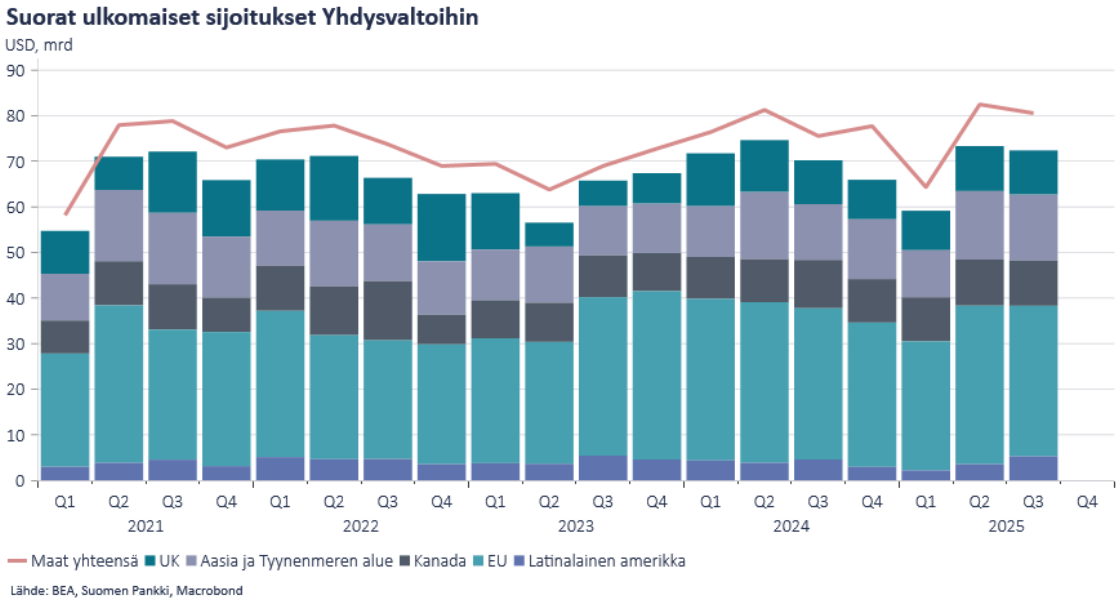

Investointien toteutuminen vie kuitenkin aikaa. Valkoisen talon sivuilla listataan ilmoitettuja sijoituksia Yhdysvaltoihin, jotka voivat ennakoida tulevia investointeja (The White House, 2026). Listaus sisältää kuitenkin monia jo aiemmin ilmoitettuja hankkeita sekä aikeita, jotka eivät liity tiettyyn täsmälliseen hankkeeseen. Moder ja Spital (2026) esittävät laskelmia perustuen Financial Timesin ylläpitämään fDi Markets -tietokantaan, joiden mukaan lähes puolet ilmoitetuista suorista ulkomaisista greenfield-sijoituksista Yhdysvaltoihin tulee Taiwanista. Puolijohteet ja tekoäly näyttävätkin tullien sijaan olevan investointien ajuri Yhdysvalloissa.

Tekoälyhuuma ajaa kiinteitä investointeja Yhdysvalloissa

Myös Yhdysvalloissa jo toimivat tahot voivat kasvattaa investointejaan tullien myötä. Esimerkiksi Trumpin ensimmäisen kauden terästullien myötä teräksen tuotanto Yhdysvalloissa kasvoi (Hufbauer ja Jung, 2018). Yksityiset kiinteät investoinnit muualle kuin asuinrakentamiseen ovat kasvaneet Yhdysvalloissa tammi-syyskuussa 2025 noin 3,6 prosentin vuosivauhtia. Investoinnit rakennuksiin ovat vähentyneet hieman yli viisi prosenttia vuoden 2024 kolmeen ensimmäiseen vuosineljännekseen verrattuna, mutta investoinnit koneisiin ja laitteisiin ovat lisääntyneet lähes kahdeksan prosentin vuosivauhtia, ja investoinnit aineettomaan omaisuuteen ovat kasvaneet noin viisi prosenttia. Yritysten halukkuus rakentaa valmistavan teollisuuden tehtaita ei siis näytä

lisääntyneen, ainakaan toistaiseksi.

Investoinnit datakeskuksiin ovat sen sijaan olleet kasvussa, mikä osaltaan selittää kasvua koneisiin ja laitteisiin suuntautuvissa investoinneissa sekä aineettomissa investoinneissa. Federal Reserve Bank of St. Louisin (2026) arvion mukaan USA:n vuoden 2025 kolmen ensimmäisen vuosineljänneksen 2,5 prosentin BKT:n kasvusta noin prosenttiyksikkö selittyy tekoälyyn liittyvillä investoinneilla, eli investoinneilla ICT-laitteistoihin, ohjelmistoihin, tutkimukseen ja tuotekehitykseen sekä datakeskusten rakennuksiin. Toisaalta merkittävä osa ICT-laitteistoista tuodaan ulkomailta, jolloin lopullinen vaikutus talouskasvuun on pienempi.

Kuvio 2.

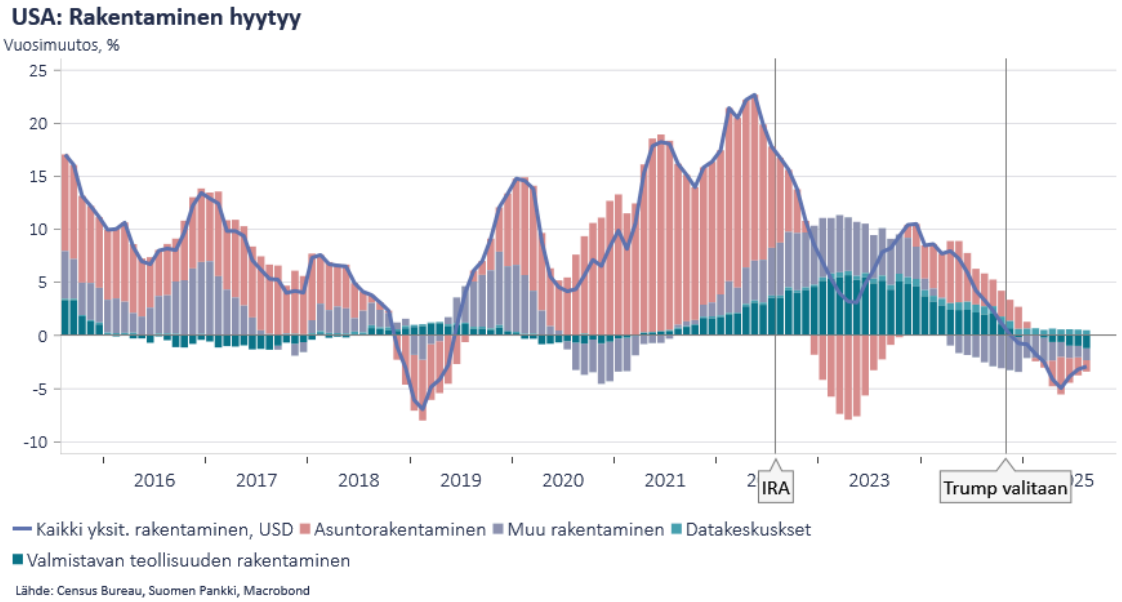

Vaikka minkäänlaisesta valmistavan teollisuuden investointibuumista ei vielä ole merkkejä, Trumpin hallinnon politiikan lopulliset vaikutukset tiedetään vasta vuosien päästä. Tullien lisäksi edelleen jatkuva epävarmuus tulevasta politiikasta vaikuttaa yritysten investointihalukkuuteen. Investointipäätöksiä voidaan lykätä tilanteen selkeytymistä odotellessa.

Lähteet

Hufbauer, G. C. ja Jung, E. (2018) Steel Profits Gain, but Steel Users Pay, under Trump's Protectionism. Peterson institute for International Economics.

Moder, I ja T Spital (2025). The protectionist gamble: How tariffs shape greenfield foreign direct investment. ECB Working Paper No. 3144.

Moder, I ja T Spital (2026). The risk of tariffs as a tool to attract manufacturing investment. VoxEU

Column 8 Jan 2026.

Rubinton, H. ja Patro, P.A. (2026). Tracking AI's Contribution to GDP Growth. Federal Reserve Bank of St. Luis On the Economy Blog.

The White House (2026). Major Investment Announcements. https://www.whitehouse.gov/investments/ (haettu 20.1.2026)

Asiasanat

investoinnit, suorat sijoitukset, tullit , Yhdysvallat